

การพัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม
ในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี

The Development on Lesson Plan and Learning Materials
in Multicultural Class for Early Childhood in Ratchaburi Province

รักตวรรณ ศิริภาพร¹ วิจิตรา เงินบาท²

^{1,2}อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
อีเมล: ²jim2092510@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการยกระดับรายวิชาศึกษาทั่วไป เรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1) การข้อมูลพื้นฐานได้จากการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศาสตร์พระราชามหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 256 คน 2) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาศาสตร์พระราชานักเรียนจำนวน 7 คน ตัวแทนวิสาหกิจชุมชนจำนวน 1 คน นักศึกษาภาคปกติ จำนวน 3 คน และตัวแทนจากโครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับพฤติกรรมทักษะพิสัย และการสังเคราะห์ผลจากการประชุมกลุ่มย่อย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่านักศึกษาพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้โดยปราศจากคำแนะนำหรือคำสั่ง ในพฤติกรรมที่ยึดมั่นในคุณธรรม และการประหยัดและรู้จักประมาณตน และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้โดยการทำตามคำสั่งหรือสั่งให้ทำ ในพฤติกรรมที่พึ่งตนเอง ความเป็นผู้รอบรู้และใช้สติปัญญา ความสามัคคีและมีจิตสำนึกสาธารณะ ความมีเหตุผล และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 2) การพัฒนาแนวทางการยกระดับรายวิชาศึกษาทั่วไป เรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการออกแบบรายวิชา ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นตอนการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีกำหนดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ พหุวัฒนธรรม เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

This research aims to To develop plans and media for multicultural learning at the early childhood level and to examine the effectiveness of the multicultural learning plan and media at the early childhood level. The researcher studied the contextual Multicultural community of Ban Tako Lang School, Suan Phueng District, Ratchaburi Province to design plans and learning media for multicultural. The target group consists of community leaders, people in ethnic groups. Karen ethnic villagers, religious leaders, early childhood teachers, parents and kindergarten 2 students. The tools used in the research were Plans for learning activities and multicultural learning materials, interviews and group discussions. Data analysis uses content analysis.

The findings in this study were as follows:

1. The lesson plan and materials had the multicultural features in content and learning activities. The constructivist concepts were used in designing the steps of learning focused on active learning style though participation and interactive with friends and teacher during each class. The lesson was suited for multicultural learning with the expected outcomes in cognition, affection and action in authentic way of life.
2. The lesson plan was effective: be appropriate for early childhood learning in the area of language, learning activities. The efficiency of the process and product was higher than the 80/80 standard.

KEYWORDS : The lesson plan, materials, multicultural features, early childhood

บทนำ

ประเทศไทยมีประชากรที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี วัฒนธรรมและ วิถีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา มีการพูดถึงการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียน ซึ่งทำให้สังคมไทยมีการตื่นตัวเรื่องประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ ตามแนวตะเข็บชายแดนที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งพลเมือง ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชาวไทยล้านนาและชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัด โดยในบางตำบลจะมีชนเผ่าที่มีเชื้อสายเขมรและส่วยอาศัยอยู่ร่วมกับคนไทยภาคอีสาน ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายมลายูที่อาศัยร่วมกับคนไทยถิ่นใต้และคนไทย เชื้อสายจีน และในพื้นที่ภาคกลาง เช่น จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และภาคตะวันตกติดชายแดนพม่า เช่น จังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ซึ่งในอดีตจังหวัดราชบุรีก็มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติถึง 8 กลุ่ม ได้แก่ ไทยพื้นถิ่น ไทยจีน ไทยญวน ไทยเขมร ไทยทรงดำ ไทยมอญ ไทยกะเหรี่ยง และไทยลาวเวียง ที่กระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ผู้คนเหล่านี้มาร่วมอยู่อาศัย มาร่วมทำกิจกรรมประกอบอาชีพการงาน เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทุกชนเผ่ามีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เช่น ประเพณี พิธีกรรม อาหาร เพลงพื้นบ้าน หัตถกรรม เป็นต้น (บัญญัติ ยงวน. 2550). แต่ในปัจจุบันได้มีแรงงานย้ายถิ่นจากประเทศพม่า เขมร ลาว มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้คนเหล่านั้นจะต้องอพยพครอบครัวตามมาด้วย และส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียน ทำให้มีนักเรียนหลายชาติพันธุ์มาเรียนรวมกับนักเรียนไทย ซึ่งความหลากหลายชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี มีทั้งเป็นกลุ่มที่อยู่ดั้งเดิมก่อนแล้ว และเป็นผลจากการย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่งผลให้สัดส่วนนักเรียนไทยกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนของจังหวัดราชบุรีเปลี่ยนแปลงไป คือ จำนวนนักเรียนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียนรวมกับนักเรียนไทยมีเพิ่มมากขึ้น

กว่าเดิม ซึ่งความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตทำให้สถานศึกษา และครูปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดการศึกษา

ในปัจจุบันชุมชนที่มีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์อยู่ร่วมกันจะพบปัญหาในการสื่อสารโดยเฉพาะเมื่อเด็กแรกเข้า โรงเรียนในระดับปฐมวัย เด็กจะใช้ภาษาของตนเองในการสื่อสารทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนรู้กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น เด็กจะไม่กล้าสื่อสาร ไม่เข้าใจในคำพูดของครู ของเพื่อน มีปัญหาในการปรับตัว ไม่มีความสุขกับการเรียนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กจากการศึกษาของเลสลี ปอนชีอาโน และอานี ซาบาเซีย (Leslie Ponciano and AniShabazian, 2012) พบว่าสังคมในปัจจุบันมีลักษณะประกอบด้วยหลายเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องช่วยให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน โดยจะต้องปลูกฝังให้เด็กมีท่าทีเชิงบวกต่อความแตกต่างเรียนรู้วัฒนธรรมควรมีลักษณะเป็นการแบ่งปันและเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยสร้างความเข้าใจ ความเท่าเทียมกัน ความกลมกลืน และความยุติธรรมในสังคมที่มีวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างอื่นทั้งวิธีการสอนเรื่องความแตกต่างในเชื้อชาติในชั้นเรียนปฐมวัยวิธีหนึ่งก็คือ การจัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องเชื้อชาติ ภาษา หรือวัฒนธรรมที่ต่างกัันและถูกนำเสนอในรูปแบบของภาพ เรื่องราว หรือสื่อที่เหมาะสมกับวัย

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของการศึกษาด้านวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมขึ้นในระดับการศึกษาปฐมวัย โดยตั้งอยู่บนฐานแนวคิดที่ว่า การจัดการศึกษาวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องตอบสนองความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษา วัฒนธรรม โดยใช้แนวทางในการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรม ในสถานศึกษา 5 มิติของแบงก์ (Banks, 2001) ที่ประกอบด้วย การบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับเชื้อชาติ วัฒนธรรม ในกิจกรรมประจำวัน การสร้างความรู้ใหม่ การลดอคติ การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์การยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนและสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

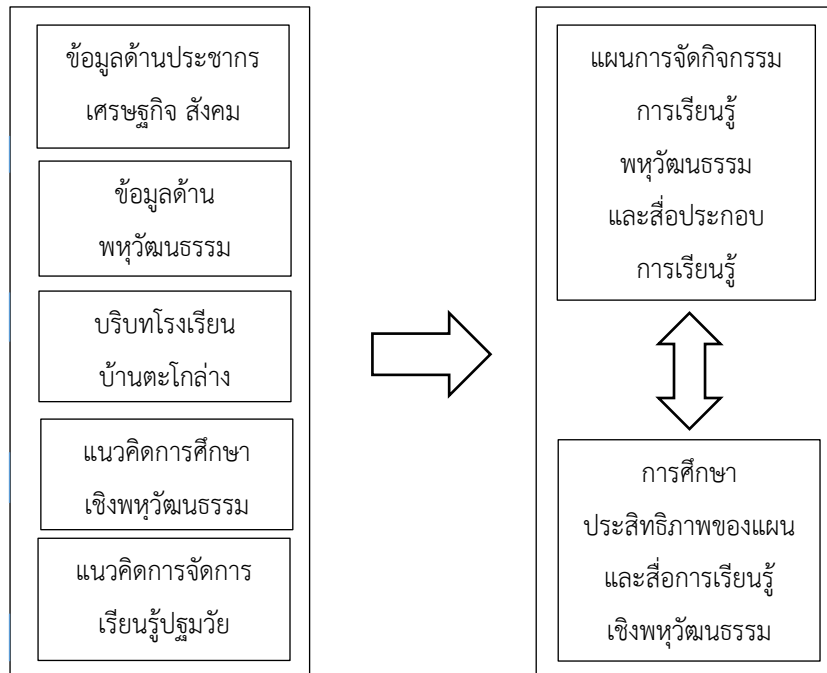
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้พัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมในระดับปฐมวัย มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนจำนวน 2 คน ประชาชนในกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 4 คน และชาวบ้านเชื้อสายกะเหรี่ยงจำนวน 2 คน บ้านตะโกกลาง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี รวมทั้งสิ้น 8 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนาแผนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนจำนวน 2 คน ผู้นำศาสนา 2 คน ครูปฐมวัย 4 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนและสื่อการเรียนรู้ วัฒนธรรมในระดับปฐมวัย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตะโกกลาง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 27 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

เครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมาจำนวนทั้งหมด 5 แผน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1. สร้างแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี โดยผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2. นำแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรีไปทดลองนำร่อง 3 ครั้ง กับเด็กปฐมวัยที่ไม่เคยได้รับประสบการณ์เรื่องนี้เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของเนื้อหา พบว่า ควรปรับปรุงด้านการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ปรับปรุงการอธิบายกิจกรรมให้ชัดเจนและเรียงเรียงกิจกรรมจากง่ายไปหายาก

1.3. ปรับปรุงแก้ไขแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรีให้มีความสมบูรณ์

1.4. ดำเนินการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้แผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งหมด 5 แผน

การดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis)

1. การศึกษาบริบทของชุมชนโรงเรียนบ้านตะโกล่าง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น และสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประชาชนในกลุ่มชาติพันธุ์ และชาวบ้านเชื้อสายกะเหรี่ยงจำนวน 8 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group interview)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้จากกรสนทนากลุ่ม (Focus group interview) มาวิเคราะห์สรุปข้อมูลโดยการตีความ จัดหมวดหมู่ และเปรียบเทียบคำตอบของผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม

1. แนวคิดในการออกแบบแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมผู้วิจัย ใช้แนวทางในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม 5 มิติ ของแบงคส์ (Banks, 2001) ประกอบด้วยการบูรณาการเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมการสร้างความรู้ใหม่การลดอคติ การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม การปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน

2. การสร้างแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยมีสมรรถนะพหุวัฒนธรรม โดยจุดเน้นของแผนเป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ นิทานพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ศิลปะพื้นบ้าน การทำอาหารพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแผนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม

1. การพัฒนาแผนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม สำหรับครูปฐมวัย โรงเรียนบ้านตะโกล่าง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ดำเนินการโดยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในเขตบริการของโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดสนทนากลุ่ม บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ครู ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน

2. ผู้วิจัยร่วมกับครูระดับปฐมวัย และปราชญ์ท้องถิ่นวางแผนกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

3. ผู้วิจัยร่วมกับครูระดับปฐมวัย เขียนแผนการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ และจัดห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

4. จัดทำคู่มือการใช้แผนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมระดับปฐมวัย

5. ตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรง ของแผนและสื่อต้นแบบการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม รวมทั้งคู่มือการใช้แผน และสื่อ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และปราชญ์ท้องถิ่นมาร่วมพิจารณาทั้งในเชิงเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ แนวทางในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม 5 มิติ ของแบงคส์ (Banks, 2001) และตามแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีด้านสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย และแนวคิดและทฤษฎีของนักทฤษฎีทางการศึกษาปฐมวัย

6. ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง แผนและสื่อต้นแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม รวมทั้งคู่มือการใช้แผนและสื่อ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. หากคุณภาพของแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมโดย นำแผนและสื่อต้นแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำคู่มือการใช้แผนและสื่อฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงกับสมรรถนะด้าน พหุวัฒนธรรมที่ต้องการศึกษา

2. นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยในรายข้อ

3. การหาประสิทธิภาพของแผนและสื่อตามเกณฑ์ 80/80 (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต, 2528) สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือโดยใช้การคำนวณค่า E_1/E_2

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมระดับปฐมวัย มีความสอดคล้องกับสภาพความแตกต่างด้านความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในบริบทเชิงพื้นที่ของโรงเรียนบ้านตะโกล่าง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยจัดเนื้อหาออกเป็น 15 หน่วยการเรียนรู้ 50 เนื้อหา คือ การแต่งกาย ภาษา ที่อยู่อาศัย อาชีพ อาหาร สถานที่สำคัญ การละเล่น ประเพณีและวันสำคัญ วันคริสตมาส วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ความเชื่อ และคุณธรรมนำชีวิต

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมได้ใช้กระบวนการสร้างความรู้ที่เกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนโดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นประสบการณ์เดิม ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ ขั้นปฏิสัมพันธ์ และขั้นการไตร่ตรอง

1.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมระดับปฐมวัยในด้านการบูรณาการเนื้อหาเชิงวัฒนธรรม การออกแบบกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรม การมีปฏิสัมพันธ์กับครูและกับเพื่อน สถานการณ์การเรียนรู้มีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นสถานการณ์ตามสภาพจริง กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยเน้นการใช้เหตุผล การตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการเรียนรู้คุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

1.4 สื่อการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ดีของสื่อในระดับปฐมวัยในด้านการช่วยให้เกิดการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม สร้างความดึงดูดใจ มีความหลากหลายในรูปแบบของเกม เรื่องเล่า ศิลปะ การร้องเพลง การอ่าน การแสดงละครหรือบทบาทสมมติ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และการแสดงออกเชิงพหุวัฒนธรรม

2. ประสิทธิภาพของแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัย

ประสิทธิภาพของแผนและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม พบว่า แผนการเรียนรู้ที่ออกแบบสามารถใช้จัดการเรียนรู้ได้ภายในเวลาที่กำหนด การใช้ภาษาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจนเด็กสามารถเข้าร่วมได้อย่างดี ผลการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (field tryout) โดยใช้ตัวอย่างของแผนการเรียนรู้ 5 แผน พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 สูงกว่า 80/80 โดยค่า E_1 หรือ E_2 ที่คำนวณได้จากการทดสอบประสิทธิภาพมีความใกล้เคียงกันและห่างกันไม่เกิน 5% ซึ่งแสดงว่าเด็กได้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมต่อเนื่องตามลำดับขั้น และเด็กมีความรู้ด้านพหุวัฒนธรรมจริงจากการใช้แผนและสื่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนามของแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม

บทเรียน	คะแนนรวมระหว่างเรียน (40)	คะแนนสอบหลังเรียน (40)	E_1/E_2
1. การดูแลรักษาเครื่องแต่งกายแต่ละชาติพันธุ์	670	655	83.75/81.88
2. การประดิษฐ์จิ้งก่องเปย (ผีเสื้อ)	645	648	80.63/81.00
3. กิจกรรมในวันคริสตมาส	685	674	85.63/84.25
4. ลักษณะของที่อยู่อาศัย	679	668	84.88/83.50
5. ความเชื่อเกี่ยวกับปีเขาควาง	677	665	84.63/83.13

บทเรียน	คะแนนรวม ระหว่างเรียน (40)	คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	E_1/E_2
ค่าเฉลี่ย	3,356	3,310	83.90/82.75

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีการบูรณาการเนื้อหาเชิงพหุวัฒนธรรม การออกแบบกิจกรรมมุ่งให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและกับเพื่อน สถานการณ์การเรียนรู้มีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัย เน้นการใช้เหตุผลมุ่งให้เกิดการตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ที่จะยอมรับคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย
2. แผนการเรียนรู้ที่ออกแบบสามารถจัดการเรียนรู้ได้ภายในเวลาที่กำหนดการใช้ภาษาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และกิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน ผลการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 83.90/82.75

อภิปรายผลการวิจัย

สำหรับการดำเนินงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนและสื่อการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้นำเฉพาะประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจจากการค้นพบในการทำวิจัยครั้งนี้มาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีการบูรณาการเนื้อหา เชิงพหุวัฒนธรรม การออกแบบกิจกรรมมุ่งให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและกับเพื่อน สถานการณ์การเรียนรู้มีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัย เน้นการใช้เหตุผล มุ่งให้เกิดการตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ที่จะยอมรับคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย สำหรับการออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรม พบว่า กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เด็กรู้จักคิดใช้เหตุผล เกิดการตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ที่จะยอมรับคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ผลที่พบดังกล่าวอาจเนื่องมาจากผู้วิจัยมีการออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมในลักษณะเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มีการเรียนรู้จากสื่อ ของจริง บทบาทสมมุติ การซักถาม การร้องเพลง การเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นเวทีของการแสดงออกทางวัฒนธรรม สามารถช่วยสร้างความเข้าใจ เป็นการเปิดโอกาสให้ครู เด็กทุกกลุ่มชาติพันธุ์ได้ร่วมมือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประเพณี ห้องเรียน จึงเป็นสิ่งจูงใจความ เป็นพหุวัฒนธรรม เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้อุปนิสัยของกันและกันได้แบ่งปันช่วยเหลือกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยปลูกฝังและ สร้างการยอมรับในความแตกต่างทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นห้องเรียนพหุวัฒนธรรมที่มีการขับเคลื่อนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้และสื่อวัฒนธรรมดังกล่าว จึงมีบทบาทหน้าที่ที่เป็นเหมือนกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับเด็กที่ช่วย พัฒนาทักษะที่จำเป็นด้านพหุวัฒนธรรม นอกเหนือจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (ในปี พ.ศ. 2561 จะเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560) การออกแบบการเรียนรู้ยังมีความเชื่อมั่นในความสามารถ ของเด็ก การส่งเสริมความร่วมมือ การทำงานร่วมกัน และการเห็นคุณค่าในสิ่งที่เด็กนำเสนอ เช่น การทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม การเรียนรู้จากการคิดแย้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ มีความใกล้เคียงกับสภาพการเป็นพหุวัฒนธรรม ทำให้เด็กสามารถ พัฒนาเจตคติด้านการยอมรับความแตกต่าง เกิดความพึงพอใจ ในตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยการยอมรับในความแตกต่างอย่างมีความสุข (Bredenkamp, 2011) สิ่งที่ค้นพบดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โลเปซ (Lopez, 2001) ซึ่งได้สรุปไว้ว่า วิธีการสอนที่ครูใช้เป็น แนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เกิดการยอมรับหรือภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและความคิดรวบยอดต่อตนเอง (Self-concept) นอกจากนี้การออกแบบกิจกรรมใน แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการพหุวัฒนธรรมในครั้งนี้ ยังมีความสอดคล้องกับข้อเรียกร้องของหลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่งควรจะยึดหยุ่นไปตามความสามารถของเด็กแต่ละคนโดยมีจุดเน้นสำคัญคือ การเรียนรู้แบบ Active learning ของเด็กโดยการลงมือกระทำ มีการบูรณาการผ่านการเล่นและการเข้าร่วมกิจกรรม มีเป้าหมายคือ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการรับรู้การเล่น การซักถาม การมีปฏิสัมพันธ์ ในบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความเสมอภาคความยุติธรรม และเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดการจัดการศึกษาด้านพหุวัฒนธรรมของ บังอร ร้อยกรอง (2553) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาควรใช้การสร้างเสริมลักษณะพหุวัฒนธรรมที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและแนวทางสร้างสัมพันธ์ไมตรี ในมนุษย์ การมีปฏิสัมพันธ์จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจวัฒนธรรม และความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ นอกจากนี้บทบาทของครูผู้สอนยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการสร้างสมรรถนะพหุวัฒนธรรม โดยพบว่า ครูระดับปฐมวัยในโรงเรียนบ้านตะโกกลางเป็นผู้ที่ยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ครูมีความรู้ เจตคติและทักษะการสื่อสารในชั้นเรียนสร้าง บรรยากาศในชั้นเรียนและจัดกิจกรรมในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความหลากหลายรวมทั้งไม่มีอคติหรือความลำเอียงต่อนักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากตนและเรียนรู้ มีทักษะในการสื่อสารและจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมการยอมรับซึ่งกันและกันครูหรือผู้สอนระดับปฐมวัย เป็นกลไกที่สำคัญในการนำแผนการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากจะเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นแล้ว ดังนั้นปัจจัยต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของครูที่สำคัญ มีดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการพหุวัฒนธรรมระดับปฐมวัยนี้เกิดจากการที่ได้มีการรวบรวมข้อมูลจากบริบทชุมชนอย่างหลากหลายและครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนทำให้ครูมีความเข้าใจเนื้อหาและกระบวนการนำไปใช้ นอกจากนี้ยังอยู่ในพื้นที่ซึ่งเข้าใจบริบทด้านสังคมวัฒนธรรมในชุมชนเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กอร์แฮม (Gorham, 2001) ที่พบว่าครูที่มีพฤติกรรมการสอนที่สะท้อนถึงการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม ได้แก่ ครูที่มีอายุมากกว่าครูที่มีประสบการณ์หรือระยะเวลาในการสอนห้องเรียนพหุวัฒนธรรมมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท และครูที่เคยมีประสบการณ์การเรียนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมสมัยที่เรียนฝึกหัดครู และจากการสนทนากลุ่มเพิ่มเติม พบว่าครูที่มาจากครอบครัวพหุชาติพันธุ์ และครูที่มีเพื่อนเป็นคนต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม จะรับรู้ว่าตนเองมีสมรรถนะในการสอนที่เน้นการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมได้ดีกว่า

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการพหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการพหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยของจังหวัดราชบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาพบว่าการกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ E_1/E_2 เท่ากับ $83.90/82.75$ เพราะได้มีการออกแบบกิจกรรมมุ่งให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและกับเพื่อน สถานการณ์การเรียนรู้มีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมและ สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัย เน้นการใช้เหตุผล มุ่งให้เกิดการตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ที่จะยอมรับคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งผลที่พบดังกล่าวอาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรชุมชน โดยมีความเหมาะสมกับสภาพของชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติเพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงมีบทบาทในการถ่ายทอดภูมิปัญญานี้ให้กับอนาคตของชุมชน ชุมชนจึงยอมรับบทบาทของโรงเรียนและครูในการเรียนรู้ให้เกิดความเสมอภาค นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมีที่มาจากการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนจึงมีความสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชน สังคม และการออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาในสถานศึกษา ชุมชน จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก และทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความรัก ห่วงแหน เห็นคุณค่าในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุมารณ์ ภัทรวานิชย์ และคณะ (2550)

ได้กล่าวถึงเรื่องบทบาทของชุมชนกับการรักษาวิถีชีวิตของชุมชน คือ การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้าน
 พหุวัฒนธรรมโดยสร้างช่องทางการนำองค์ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนจะช่วยให้เป็นแหล่งเรียนรู้
 ให้กับเด็กได้เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บราวน์ และเม็ดเวย์
 (Brown and Medway, 2007) ได้สรุปไว้ว่า บรรยากาศที่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับ
 โรงเรียนระดับสูงจะสามารถช่วยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนอาจพิจารณาปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมความรู้ด้านพหุวัฒนธรรมโดยการพิจารณาจากพื้นที่ประสบการณ์
 เดิมของเด็ก
2. การใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในลักษณะของการ บูรณาการเชิงผสมผสาน
 วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายวิธี
3. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงพหุวัฒนธรรมที่ออกแบบมีลักษณะที่เน้นการเรียนรู้แบบ active learning
4. บูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของเด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายในชีวิตประจำวัน
5. สอดแทรกความหมายและความตระหนักด้านพหุวัฒนธรรมในทุกกิจกรรม
6. นำผลงานของเด็กมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดสภาพแวดล้อมด้านพหุวัฒนธรรมในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้แผนการจัดการกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมที่สร้างและพัฒนาในการเรียนรู้ตลอดปี
 การศึกษา โดยมีกรอบแบบและวางแผนเพื่อศึกษาผลด้านสมรรถนะพหุวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องในลักษณะของการวิจัย
 ระยะยาวตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นอนุบาล 3
2. ควรต่อยอดการวิจัยในครั้งนี้โดยการวิจัยพัฒนาหลักสูตรพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนที่มีความหลากหลาย
 ด้านความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยให้เข้าใจความแตกต่างในเรื่องอื่น ๆ ของสังคม
 นอกเหนือจากในมิติด้านกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น กลุ่มเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ

เอกสารอ้างอิง

- บังอร ร้อยกรอง.(2554). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ยงยวน. (2550). การส่งเสริมพัฒนาการเด็กในบริบทของความหลากหลายวัฒนธรรม หนังสือ 10 ทศวรรษเพื่อ
 เด็กและภูมิปัญญาของครอบครัว. สถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัวมหาวิทยาลัยมหิดล. นนทบุรี :
 สหมิตรพรีนติ้งแอนดพลัสลิสซิ่ง.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต.(2528). การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 อุมารณ์ ภัทรวานิชย์และคณะ.(2550). “การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน: เส้นทางของการกระจายอำนาจเพื่อก่อให้เกิด
 ชุมชนเข้มแข็ง” วารสารประชากรและสังคม. 15(2), 23-44.
- Banks,J.(2001). CulturalDiversityand Education : Foundations, Curriculum,and Teaching. Boston : Allyn
 and Bacon.
- Bredkamp, S.(2011). Effective practices in early childhood education : Building a foundation. Boston,
 MA: Pearson Education, Inc.

Brown,E and Medway,L.(2007). School Climate and Teacher Beliefs in a School Effectively Serving Poor Poor South Carolina (USA) African – American Students : A Case Study. **Teaching and Teacher Education**, 23 : 529 – 540.

Gorham,E.(2001).The value of paleoecology as an aid to monitoring ecosystems and landscapes, chiefly with reference to North America. *Envir. Rev.* 9: 99–126.

Leslie Ponciano and Ani Shabazian,(2012) **Published 2012; Education; Dimensions of Early Childhood Journal**, 28 (2), 97 – 103.

Lopez, A. (2001). **Teaching Strategies and Adaptations of Teachers in Multiculturally Diverse Classrooms in Seventh- day Adventist K – 8 Schools in North America.** (Online). Available : <http://google.com>. Accessed (1/12/2018).